
İLK MEMUR SENDİKASI EĞİTİM-İŞ BİR YAŞINA BASARKEN

EĞİTİM-İŞ Sendikası 28 Mayıs 1991 günü bir yaşını dolduruyor. Memurların sendikalaşma savaşımının ilk ürünü olması, bu savaşımlara öncelikle sahne olan eğitim işkolunda bulunması, EĞİTİM-İŞ Sendikası'na, hem özel bir önem kazandırmakta ve hem de bu sendikamızın yöneticilerine ağır sorumluluklar yüklemektedir.

Bir kez, memurların sendikal haklar savaşımında zamansal olarak en önde bulunduğu için EĞİTİM-İŞ Sendikası'nın, özellikle hukuksal, yönetsel engelleri aşma yolundaki savaşımında başarıya ya da başarısızlığa uğraması, kendileri için “*emsal*” olacağından, öteki memur sendikaları açısından yaşamsal bir öneme sahiptir. İkinci olarak da, EĞİTİM-İŞ Sendikası, örgütsel savaşım, deneyim ve birikimler açısından öteki kamu kesimi işkollarına oranla çok daha zengin olan, sayısal ve coğrafi açılarından da geniş olanakları bulunan eğitim işkolundadır. Bu nedenlerdedir ki, EĞİTİM-İŞ Sendikası, bir yandan öteki memur sendikalarının ya da sendika girişimcilerinin desteğine açık bir gizilgüce (potansiyele) sahiptir, öte yandan da yine bir gizilgüç olarak, sendikal haklar savaşımını her yönüyle başarıya ulaştırmaya yeterli kadrolara sahiptir. EĞİTİM-İŞ Sendikası'nın bir başka şansı daha, onun, eğitim emekçileriyle birlikte diğer bütün memurların da grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı

savaşımına girmelerine yol açan, yurt içi ve yurt dışında bu savaşımaları desteklemeye yatkın bir kamu oyunun yaratılmasında önemli rol oynayan EĞİT-DER'in bağrından doğmuş olmasıdır.

Gerçi yine EĞİT-DER'in başarıyla gerçekleştirdiği sendikal haklar savaşımının ürünü olan bir başka sendikamız daha vardır ve Türkiye öğretmen hareketi kendi özgüçüyle bir sendikal hareket düzeyine yükselirken bir "yol ayrımı" olayına sahne olmuştur. Ama sendikal örgütlenmede şimdilik ayrı yollarda bulunan eğitim emekçilerini yine de birbirine bağlayan, diyalog ve dayanışma yollarını her zaman açık tutmayı gerektiren, iki sendikanın bir gün tekleşeceği umudunu yeşerten özel bir durum da vardır. Nasıl olmasın ki, EĞİT-DER'in bu sendikaları doğuran sendikal haklar savaşımında her iki sendikanın kurucuları ve yandaşlarının alinteri, göz nuru vardır. O nedenle, EĞİTİM-İŞ EĞİT-SEN'lilerin, EĞİT-SEN de EĞİTİM-İŞ'lilerin eseridir aynı zamanda.

EĞİTİM-İŞ Sendikası yöneticilerinin sorumluluğu, açıktır ki yukarda değindiğimiz şanslı yerli yerinde ve yeterince değerlendirme durumunda olmalarından ileri gelmektedir. Üstelik EĞİTİM-İŞ, bunu başarabilecek kadrolara da sahiptir.

EĞİTİM-İŞ'liler, bu uğraşta önce örgütsel birliğin, sonra da işkolunda en geniş birliğin bir "önkoşul" olduğunu, kuşkusuz ki bundan böyle de gözden ırak tutmayacaklardır, tutmamalıdır.

Memurların sendikal haklarından yana bir havanın kamuoyundaki varlığı bellidir. Yürütme'nin memur sendikalarına ilişkin "görev gaspı" niteliğindeki kimi uygulamalarının yargı organlarıncaya "iptal" edildiği de bilinmektedir. Bunlara bir de, Maliye Bakanlığı'nca hazırlatılan bir raporla, memurların sendika hakkının yasaklanamayacağına ilişkin resmi görüş eklenmiş bulunmaktadır. Bu raporda, "Anayasamızda ve 657 Sayılı

yasada memurlara sendika hakkını tanıyıcı ya da yasaklayıcı bir hüküm bulunmamaktadır” denilmektedir.*

Kuşkusuz bu böyledir diye EĞİTİM-İŞ, sendikal haklar ve eğitim alanlarında sonuca götürücü çalışmaları mahkeme sonuçlanıncaya değin erteleyecek, kendisini bir tür beklemeye alacak ya da “rutin” işlerle oyalanacak değildir. Kaldı ki yargıdan kamuoyunca beklenen sonuç çıkmasa bile, memur ve öğretmen sendikasını artık ülkemizin siyasal ve toplumsal yaşamından söküp atmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Ancak bunun için, özel konumundan dolayı başta EĞİTİM-İŞ olmak üzere tüm memur sendikaları, az önce değindiğimiz, sonuca götürücü, grevli toplusözleşmeli sendika hedefine daha çabuk ve daha çok yaklaştırıcı çalışmalara girmelidirler. Ve bu hedefin önündeki yasal olan olmayan engellerin, asıl, “kamuoyu” ya da “meşruiyet” gücüyle, kolayca aşılacağını da gözden ırak tutmamalıdır. Bir de toplusözleşme ve grev işlevine sahip kılınmaları yolunda somut adımlar atılmadığında üyelerinde bile başlangıçtaki coşkudan eser kalmamış sendikaların durumu düşünülmeli, neden sonra bir gün atılıma geçildiğinde böylesi sendikaların o hedefe götürecek bir araç olmaktan uzaklaşmış olacakları anımsanmalıdır.

Kuşkusuz ki EĞİTİM-İŞ'liiler de bu durumun ayırdındadırlar. Ancak, bu sendikamızın toplusözleşme ve grev hakkını kullanabilir bir sendika olacağı günlere ulaşabilmesini hızlandırabilmek için yapılması gereken çalışmalardan, dikkat edilmesi gereken hususlardan -bu yazının boyutları içinde- hiç değilse kimilerinin anımsanmasında yarar vardır:

✦ Sendikal haklarla, eğitim öğretmen sorunlarıyla, demokrasi ve insan haklarıyla ilgili konularda gündemin dışında ya da gerisinde kalınma-

* 15 Nisan 1991 tarihli Cumhuriyet ve Güneş gazeteleri

ması, ama asıl, gündeme olabildiğince “müdahil” olunması.

- ✦ Öğrenci velileriyle öğrencilerin desteğinin sağlanması. Onların bu amaçla da örgütlenmeye özendirilmeleri.
 - ✦ Toplusözleşme ve grev tekniklerine ilişkin özel bir eğitim çalışması yapılması, eğitim işkolu için toplusözleşme taslakları hazırlanması, bu taslakların tabanda tartışılması, geliştirilmesi.
 - ✦ Sendikal haklarla ilgili olarak, sendika modelini de kapsayan yasa tasarıları hazırlanması, tabanda tartışılması, geliştirilmesi, kamuoyunun desteği sağlanarak parlamentoya iletilmesi.
 - ✦ Sendika yöneticisi ve temsilcilerinin, giderek üyelerin, ciddi ve sistemli bir sendikal eğitimden geçirilmesi.
 - ✦ Başta sendika yöneticileri/temsilcileri ve üyeleri olmak üzere tüm eğitim emekçilerine yönelik saldırı ve haksızlıklara duyarlı olunması.
 - ✦ Pedagojik bir zorunluluk olan anadilinde eğitim sorununun çözümü amacıyla en başta güneydoğu için, pratiği olan yasa taslakları ve teknik düzenleme çalışmalarının yapılması.
 - ✦ Kadın öğretmenlere yönelik çalışmalara özel bir önem verilmesi.
 - ✦ Alması (alternatif) eğitim sistemi oluşturulması, belirli konularda eğitimle ilgili yasa taslaklarının hazırlanması, uygulamaya ilişkin kimi konularda MEB'e iletilmek üzere öneri ve taslaklar hazırlanması ve bunların tabanda tartışılıp geliştirilmesi.
 - ✦ Bu tutum ve etkinliklerin hangi biçim ve yöntemlerle sonuca götürebileceğinin araştırılıp belirlenmesi.
- Açıktır ki, buradaki işlerden kimilerini şimdiden sonuçlandırmaya olanak yoktur. Ne var ki bu ve benzeri konularda somut, ciddi ve sis-

temli bir çalışmaya girilmesi, EĞİTİM-İŐ'in bir gün kendini yineleme durumuna düŐmesini, grevli, topluŐzleŐmeli sendika umudunun yitilmesini önleyecektir.

EĞİTİM-İŐ'li arkadaŐlarımızın, EĞİTİM-İŐ'in söz konusu Őansını yerli yerinde ve yeterince değerlendirerek bunu gerekleŐtireceklerine inanıyorum.

Güneş, 29 Mayıs 1991